

σημειώσεις περὶ Κασαμπᾶ, Ἀχμετλῆ, Ὁργανλῆ, κλπ. 1625 - 1922, ἐν Ἀθήναις 1934. Ν. Μηλιώη, Βουρλά καὶ Βουρλιῶτες, Μικρασ. Χρον. 2 (1939), σ. 421 - 439. Τοῦ αὐτοῦ, Τὰ Βουρλά τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, Μέρος Α' Ἰστορικά, Ἀθῆναι 1955, σσ. 407 [τοπων., σ. 13 - 41]. Φ. Α. Φιλιππίδον, Πάνορμος, Μικρασ. Χρον. 3 (1940), σ. 368 - 369. Α. Μεσιτίδου - Β. Δεληγιάννη, Ἡ Ἀπολλωνιάς, αὐτόθι, σ. 420 - 436. Δ. Διξωρδζόγλου, Ἀρδαμύτιον, Ποιμὴν 13 (1948), σ. 6 - 8 [Παραφτήματος]. Ἰω. Ν. Καραμπλιά, Ἰστορία τῶν Κυδωνιῶν ἀπὸ τῆς ἴδρυσεώς των μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων εἰς τὸ ἔλευθερον Ἑλληνικὸν Κράτος, Ἀθῆναι 1948, τόμ. Α', σσ. 259 [τοπων., σ. 28 - 32]. Γ. Ι. Α., Τσιφλικι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, Μικρασ. Χρον. 5 (1952), σ. 288 - 292. Ν. Καραρᾶ, Ὁ Μπουρνόβας. Ἰστορικὴ τοποθέτησις τοῦ χωρίου, αὐτόθι 6 (1955), σ. 137 - 148. Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Μπουτζᾶς, τὸ λουλουδένιο χωριὸ τῆς Σμύρνης. Ἡ ἴστορία του· ἡ ζωὴ του, Ἀθῆνα 1962, σσ. 169 [τοπων. 104 - 114]. Κ. Σ. Μακρῆ, Κυζικηνὴ Χερσόνησος, Μικρασ. Χρον. 6 (1955), σ. 149 - 188. Β. Δεληγιάννη, Ἡ λαϊκὴ λατρεία τῶν Κουβουκλίων. Ἀγιάσματα, αὐτόθι, σ. 200 - 212, 220 - 221. Ἰππ. Μακρῆ, Ἐκκλησιαστικὴ Ἰστορία τῆς Κυζίκου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, αὐτόθι, σ. 283 - 301.

9. ΝΗΣΟΙ

Γενικά: Α. Μηλιαράκη, Νησιογραφικὰ κατὰ τὴν γεωγραφίαν τοῦ Ἀραβος Ἐδριζί, Ἐπετ. Παρνασσοῦ 3 (1899), σ. 89 - 91. Τοῦ αὐτοῦ, Γεωγραφικὰ Περίεργα. Πόθεν τὸ κοινὸν γεωγραφικὸν ὄνομα Νειμπουργιό, Νειμπουργιός, Ἐμποργιός, Ἐμπορεῖον, Ἐστία 1891 Α, σ. 409 - 411. Κ. Παπαμιχαλοπούλου - Γ. Κρίτσα, Αἱ Ἑλληνικαὶ νῆσοι, ἐν Ἀθήναις 1911, σ. 144. Π. Ζερλέντου, Ἐκ τῶν νησιωτικῶν. Γεωγραφικά, ἴστορικά, γλωσσικά, Νησιωτ. Ἐπετ. 1 (1918), σ. 5 - 114. Κ. Αμάντου, Ὄνόματα νήσων, Βυζαντ. Μεταβυζ. 1 (1949) Β, σ. 1 - 5. Ἐρανιστοῦ, Τὰ ἔλληνικὰ νησιά, Ναυτ. Ἑλλὰς 7 (1935), σ. 338. Κ. Φαλτάϊτς, Τὰ τοπωνυμικὰ καὶ τὰ κοπάδια τῶν ἐρημονήσων, αὐτόθι 8 (1936), σ. 3672.

Πρὸς τούτοις βλ. καὶ L. Ross, Reissen auf den griechischen Inseln. des Ägäischen Meer, Stuttgart-Tübingen 1843, II, σσ. 186. Ermanno Armao, In giro per il mar Egeo con Vincenzo Coronelli, Note di Topologia, Toponomastica e storia Me-

dievali dinasti e famiglie Italiane in Levante, Firenze 1951, σσ. 426 + 2 χάρται καὶ 31 πίνακες ἐκτὸς κειμένου. Ἐνδιαφέρουσα εἶναι (σ. 388 - 393) ἡ παράθεσις τῶν ὀνομάτων τῶν νήσων, διότι καταγράφει τὸ Ἰταλικὸν ὄνομα (νέον καὶ μεσαιωνικόν), τὸ Λατινικόν, τὸ Ἑλληνικὸν (ἀρχαῖον καὶ νέον), τὸ Τουρκικόν καὶ τὸ ἀναγραφόμενον εἰς τοὺς χάρτας.

α') Ἐπιάνησος.

Γενικά: K. Σάθα, Περιγραφὴ τῆς ἐπιθαλασσίου Ἑλλάδος κατὰ τὸν μεσαίωνα, Χρυσαλλίς 4 (1866), σ. 331 - 335, 376 - 379. A. Μηλιαράκη, Μελέτη περὶ τῆς θέσεως τοῦ Ἰονίου Πελάγους ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέᾳ γεωγραφίᾳ, ἐν Ἀθήναις 1888, σσ. 87. K. Αμάντου, Ἐπιάνησος, Ἑλλην. 7 (1934), σ. 274.

Ζάκυνθος

Λ. Ζώη, Πατριδογραφία Ζακύνθου, 1892, σσ. 14. Τοῦ αὐτοῦ, "Ορια καὶ ὀνομασία τῶν δήμων Ζακύνθου, Μοῦσαι 6 (1897), ἀρ. 112 - 125. Παλαιὰ ὄρια τῆς κώμης Πισινώντα, Ἐθνοσυνέλ. 6 (1906), φ. 213 - 219. Άι ἐν Ζακύνθῳ μοναί, ἐν Ζακύνθῳ 1900, σσ. 109. Τοπωνυμίαι Ζακύνθου, ΗΜΕ 1928, σ. 147 - 152. Λεξικὸν Φιλολογικὸν καὶ ιστορικὸν Ζακύνθου, Ζάκυνθος 1898 - 1934. A. Μηλιαράκη, Ζακύνθου, γεωγραφικὸν διάγραμμα, ἐν Ἀθήναις 1893. A. Μπισκίνη, Τοπογραφικὰ καὶ ιστορικὰ Ζακύνθου. Καταστάριον ἢ Κατωστάρια: Ἐλπὶς 1901, φ. 1358 τῆς 21 Φεβρ., σ. 1 - 3. Σ. Λάμπρου, Τὸ ἐν Ζακύνθῳ Γερακαρεῖον, N. Ἑλλην. 2 (1905). σ. 369 - 370. K. M. Κωνσταντοπούλου, Πόθεν ἡ ἐν Ζακύνθῳ τοπωνυμία Γερακαρίο, Βυζαντὶς 1 (1909), σ. 474 - 476. Γ. Σχοινᾶ, Γεωγραφικὴ Ἐπισκόπησις τῆς Ζακύνθου, Ἀθῆναι 1929, σσ. 18. Δ. Γεωργακᾶ, Γερακαρεῖο ὅχι Γερακαρίο, Λαογρ. 12 (1939 - 1948), σ. 189 - 192. Δ. B. Βαγιακάκου, Μανιᾶται εἰς Ζάκυνθον, ἐπὶ τῇ βάσει ἀνεκδότων ἔγγραφων τοῦ Ἀρχειοφυλακείου Ζακύνθου. A'. Ἡ οἰκογένεια Νίκλων - Νικλιάνων, 1554 - 1859, ΕΑΙΕΔ 5 (1954), σ. 1 - 19 καὶ 6 (1955), σ. 1 - 92 [πίναξ τοπωνυμίων καὶ ὀνομάτων 6 (1955), σ. 86 - 92].

Ιθάκη

I. Λάτρη, Κάλαμος, Πανδώρα 16 (1865), σ. 87. A. Μηλιαράκη, Γεωγραφία πολιτικὴ καὶ νέα καὶ ἀρχαία τοῦ νομοῦ Κεφαλλη-

νίας (Κεφαλληνία - Ιθάκη, *Ατοχος, *Αρκούδι, Κάλαμος, Καστός και *Εχινάδες) μετὰ γεωγραφικοῦ πίνακος, *Αθήνησι 1890. Ἰωσὴφ Πάρτις (μεταφρ. ὑπὸ Α. Γ. Παπανδρέου), Κεφαλληνία καὶ *Ιθάκη, γεωγραφικὴ μονογραφία, ἐν *Αθήναις 1892. Α. Ἀρβανιτοπούλου, *Η διμηρικὴ *Ιθάκη, *Ημερολ. *Ιθάκ. 1 (1928), σ. 51-59. Τ. Τσαβέα, *Αρχαῖαι καὶ νεώτεραι πόλεις *Ιθάκης, αὐτόθι, σ. 151-155. Κ. Μπόνη, *Η νῆσος Κάλαμος, αὐτόθι 3 (1930), σ. 176-183. Κ. Καϊροφύλα, Τὸ νησὶ τοῦ Κουμπάρου, αὐτόθι 4 (1931), σ. 23-26. Α. Λεκατσᾶ, *Η *Ιθάκη, τόμ. Α' ἐν *Αθήναις 1933. Δ. Γεωργακᾶ, Θιάκι - Θιακός, Λαογρ. 12 (1939), σ. 192. Σ. Μουσούρη (Φ. Γιοφύλλη), Τοπωνυμικὸν τῆς νῆσου *Ιθάκης καὶ ἐπώνυμα *Ιθακησίων, *Αθῆναι 1959, σσ. 134. Π. Καλινίκου, Τοπωνύμια, ἐπώνυμα *Ιθάκης, Νέα *Ιθάκης 8 (1959), φ. 123. Δ. Β. Βαγιακάκου, *Ἐκ τοῦ τοπωνυμικοῦ τῆς *Ιθάκης. Τὸ ὄνομα τῆς *Ιθάκης κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς καὶ νεωτέρους χρόνου. ΙΙ. Πόλι - *Αρκουμαναὶ - *Άλκομαναὶ - *Ιερουσαλήμ, ΕΕΒΣ 29 (1959), σ. 322-348. Τοῦ αὐτοῦ, Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τοῦ τοπωνυμικοῦ καὶ ὀνοματολογίου τῆς νῆσου *Ιθάκης, *Αθηνᾶ 64 (1960), σ. 139-164.

Κέρκυρα

N. Πολίτου, Τοπωνυμικά, Λαογρ. 4 (1912/3), σ. 594-595. 5 (1915), σ. 292-293. K. Ρωμαίου (ἀκαδ.), Κέρκυρα - Γόργυρα - Γοργώ, *Αφιέρ. εἰς Χατζιδάκ., σ. 184-192 καὶ *Αθηνᾶ 27 (1915), σ. 345. Σπ. Θεοτόκη, *Ετυμολογία τῆς ὀνομασίας τῆς ἐπαρχίας «τὰ Γήρου» τῆς νῆσου Κερκύρας, *Επετ. Παρνασσοῦ 3 (1917), σ. 156-158. M. Φιλήντα, *Η Κορυφώ - στοὺς Κορφούς, Γλωσσογν. 3, σ. 39-30. Γ. Σαλβάνου, Λαογραφικὰ σύλλεκτα ἐξ *Αργυράδων Κερκύρας [τοπωνύμια], Λαογρ. 10 (1929/32), σ. 162-163. *Αθηναγόρον μητροπολ. Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν, Πόθεν ἡ ὀνομασία τοῦ ἐν Κερκύρᾳ χωρίου *Επίσκεψις, Κέρκυρα 1931. Ἰω. Μπούνια, Τοπωνύμια, Κερκυραϊκὰ 1 (1954), σ. 114-118, 125 κέξ.. Πβ. καὶ Δ. Καλογεροπούλου, Κερκυραϊκὴ βιβλιογραφία 1900-1930, ἐν *Αθήναις 1915, σσ. 15.

Κεφαλληνία

H. Τσιτσέλη, *Όνόματα θέσεων ἐν Κεφαλληνίᾳ, Παρνασσὸς 1 (1877), σ. 674-681, 783-787, 844-853, 902-911, 1017. Τοῦ αὐτοῦ, Κεφαλληνιακὰ Σύμμικτα, τόμ. 1 (1904), σσ. 939. 2 (1960),

σσ. 687. Α. Μηλιαράκη, Γεωγραφία πολιτική νέα καὶ ἀρχαία τοῦ νομοῦ Κεφαλληνίας, Ἀθήναις 1890. Ἰωσὴφ Πάρτης (Μετάφρ. ὑπὸ Α. Γ. Παπανδρέου), Κεφαλληνία καὶ Ἰθάκη, γεωγραφικὴ μονογραφία, ἐν Ἀθήναις 1892. Ν. Πολίτον, Ἐπιστολὴ περὶ τῆς γραφῆς τοῦ δνόματος Λιξούρι, Αἶνος Λιξουρίου 24 Δεκ. 1900. Τοῦ αὐτοῦ, Τοπωνυμικά, Λαογρ. 4 (1912/3), σ. 595. 5 (1915), σ. 293-295. Γ. Χατζιδάκη, Περὶ τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ πατρωνυμικῶν εἰς -ᾶτος, ΕΕΠΑ 9 (1913), σ. 1-10. Σ. Λάμπρου, Κεφαλληνία καὶ τοπωνυμίαι, Ν. Ἑλλ. 11 (1914), σ. 488-489. Κ. Ἀμάντου, Ἀργοστόλι, Λεξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918), σ. 59. Σ. Μενάρδου, Περὶ τῶν τοπικῶν ἐπιθέτων τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς. Τοπικὰ Κεφαλληνίας, ΕΕΒΣ 4 (1927), σ. 336-341. Δ. Ζακύνθου, Κεφαλληνίας ἱστορικὰ καὶ τοπωνυμικά, αὐτόθι 6 (1926), σ. 183-202. Τοῦ αὐτοῦ, Περὶ τῆς δρυθογραφίας τῆς λέξεως Κεφαλονία, Ἰόν. Ἀνθολ. 1 (1927/8), τεῦχ. 11, σ. 14-15. Τὸ κτηματολόγιον τῆς λατινικῆς ἐπισκοπῆς Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα, Ἑλλην. 5 (1932), σ. 323-333. Σίσια, Ἡχὸς Ἐπτανήσ., τεῦχ. 75-76 (1938), σ. 4-5. Κεφαλληνίας ἱστορικὰ καὶ τοπωνυμικά, αὐτόθι 1939, τεῦχ. 79, σ. 12, τεῦχ. 80, σ. 12. S. Marinatos, Une émigration de Crète à Céphalonie au XVIIe siècle, Byzantion 10 (1935), σ. 591-599 [= Μύσων 6 (1937), σ. 3-9], N. Λιβαδᾶ, Περὶ τῆς δρυθῆς γραφῆς τῆς λέξεως Λειξούριον, Παγκεφαλην. Ἡμερολ. 2 (1938), σ. 225-227. M. M., Ἡ Κεφαλληνία κατὰ τὸν 13^{ον} αἰῶνα, αὐτόθι 3 (1939), σ. 56-70. Δ. Γεωργακᾶ, Κεφαλληνία - Κεφαλληνός, Λαογρ. 12 (1939), σ. 123. Ἰακ. Θωμοπούλου, Ἐρμηνεία ἀρχαίων τοπωνυμίων Κεφαλληνίας, Ἡχὸς Ἐπτανήσου 8 (1960), τεῦχ. 93, σ. 12-13, τεῦχ. 94, σ. 8-9, τεῦχ. 95-96, σ. 7-9, τεῦχ. 97, σ. 12-13, τεῦχ. 98, σ. 11-12. M. Γερουλάνου, Κεφαλληνιακά. Πάλη - Ληξούρι, Ἡχὸς Ἰονίου 9 (1954), τεῦχ. 99-101, σ. 10-11. Θ. Τζαννετάτου, Ἡ τοπογραφία τῆν Κεφαλληνίας κατὰ τὸ πρακτικὸν τοῦ 1264 καὶ ἡ ἐπιτομὴ αὐτοῦ, Αθηνᾶ 65 (1961), σ. 177-190.

Κύθηρα - Ἀντικύθηρα

Ἰω. Ρωμανοῦ, Νῆσος Αἴγιλα [Ἀντικύθηρα], Πανδώρα 18 (1867/8), σ. 118. A. Μηλιαράκη, Ἐπαρχία Κυθήρων, ἐν Γεωγραφίᾳ τοῦ νομοῦ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, ἐν Ἀθήναις 1886, σ. 259-282. N. Δελακοβία, Ἡ νῆσος Κύθηρα, ἐν Ἀθήναις 1887. Σ. Στάθη, Κυθηραῖκὴ Ἐπιθεώρησις, ἐν Ἀθήναις 1 (1923), σσ.

448. I. Π. Κασιμάτη, 'Απὸ τὴν παληὰ καὶ σύγχρονη Κυθηραϊκὴ ἡσωῆ, 'Αθῆναι 1957, σ. 308 - 334.

Λευκάς

N. Πετροῦ, Βραχεῖα περιγραφὴ τῶν κυριωδεστέρων ἐν Λευκάδι μονῶν, Παρνασσὸς 8 (1884), σ. 310 - 315. 9 (1885), σ. 520 - 523. Σ. Α. Βλαντῆ, 'Η νῆσος Λευκάς καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς ἀνὰ τοὺς αἰώνας (Νήσικος - Λευκάς - Αγία Μαύρα - Αμαξική), 'Επετ. Παρνασσοῦ 11 (1915), σ. 27 - 67. M. Δένδια, Λευκάς ἦ "Αρτα; 'Ερμηνεία ἐνὸς χωρίου τοῦ ὅδοι πορικοῦ τοῦ Βενιαμίν ἐκ Τουδέλης, 'Ηπ. Χρον. 6 (1931), σ. 23 - 28.

Παξοί

'Αθηναγόρου, τέως μητροπολ. Παραμυθίας, 'Η νῆσος τῶν Παξῶν εἶναι ἡ ὁμηρικὴ Ἰθάκη, ἐν 'Αθῆναις 1936. Γ. Πετροπούλου, Νοταριακαὶ πράξεις Παξῶν διαφόρων νοταρίων τῶν ἐτῶν 1658 - 1810, 'Αθῆναι 1958, σσ. 565 [πίναξ τοπωνυμίων τῶν ἔγγραφων, σ. 473 - 492].

β') Κύπρος.

Δ. Μαργαρίτου, Περὶ Κύπρου διατοιβὴ περιέχουσα διαφόρους πληροφορίας κλπ. περὶ τῆς μεγαλονήσου ταύτης, 'Αθηνῆσι 1849, σσ. 44. A. Σακελλαρίου, Περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ Γόλγων, Πανδώρα 3 (1853), σ. 259 - 260. Τοῦ αὐτοῦ, Περὶ τῆς ἐν Κύπρῳ Ταμασσοῦ, αὐτόθι 4 (1853), σ. 210 - 212. Εὑρ. N. Φραγκούδη, 'Ἐγχειρίδιον χωρογραφίας καὶ γενικῆς ἱστορίας τῆς Κύπρου, τεῦχ. Α', ἐν 'Αλεξανδρείᾳ 1885, σσ. 78. Σ. Μενάρδου, Τοπωνυμικὸν τῆς Κύπρου, 'Αθηνᾶ 18 (1906), σ. 315 - 421. Τοῦ αὐτοῦ, Κοιλάνιν, N. 'Ελλην. 6 (1909), σ. 338. Γολγοὶ καὶ Ἐβραῖοι, 'Αθηνᾶ 22 (1910), σ. 417 - 425. Σ. Λάμπρου, Τὸ ἐν Κύπρῳ Κυλάνιν, N. 'Ελλην. 8 (1911), σ. 94. Γ. Ἰωαννίδου, Σύμμικτα Κύπρια, Λαογρ. 6 (1917), σ. 91 - 93, 96 - 98. X. Παντελίδου, Κυπριακὰ Τοπωνύμια, 'Αθηνᾶ 34 (1922), σ. 145 - 152. Τοῦ αὐτοῦ, Τοπωνυμικὰ καὶ ἐπώνυμα, Κυπρ. Χρον. 2 (1924), σ. 177 - 184. Φιλίππου Λοΐζου, 'Ακουρσός, αὐτόθι 3 (1925), σ. 196 - 198. Τοῦ αὐτοῦ, Τὸ Μάριο, Πάφος 3 (1938), σ. 88 - 93. Λεμεσός, αὐτόθι 6 (1941), σ. 139 - 140. 'Η Σταυροκώμη. Τιμάριον τῶν Σαλβιάτι, αὐτόθι, σ. 173 - 174. Πλατωνιστὸς καὶ ἡ Πέτρα τῆς καλῆς γεναίκας, αὐτόθι, σ.

- 206 - 207. Ε. Φαρμακίδον, 'Εφταχώμη, Κυπρ. Χρον. 3 (1925), σ. 49 - 51. Τοῦ αὐτοῦ, Χοιροκοιτία, Πάφος 3 (1938), ἀρ. 1, σ. 35. Τὰ τοπωνύμια τοῦ χωρίου 'Εφταχώμη, αὐτόθι 4 (1939), σ. 328. Τὰ τοπωνύμια τοῦ χωρίου Κάρμιν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Κυρηνείας, αὐτόθι, σ. 435 - 441. Τὰ τοπωνύμια τοῦ χωρίου "Εγκωμης, αὐτόθι, 5 (1940), σ. 132 - 133, 149 - 150. Τὰ τοπωνύμια τοῦ χωρίου Μαζωτός, αὐτόθι 6 (1941), σ. 47 - 48. Τὰ τοπωνύμια τοῦ χωρίου Διερώνα, αὐτόθι, σ. 65 - 66. Τοπωνύμια τοῦ χωρίου Πολεμίδκα, αὐτόθι, σ. 79 - 80. Τοπωνύμια τοῦ χωρίου Ούρι ἢ Γούρφι, αὐτόθι, σ. 158. Τοπωνύμια τοῦ χωρίου Τσέρι, αὐτόθι, σ. 204 - 206. Χοιροκοιτία, Κύπρ. Λαογρ. Σπουδάσμ. 1944, σ. 65 - 66. Ν. Κυριαζῆ, Τὸ τσιφλίκιον τοῦ Vetochno, Κυπρ. Χρον. 7 (1930), σ. 289. Τοῦ αὐτοῦ, τοπωνύμια, αὐτόθι 13 (1937), σ. 282 - 304. Τοποθεσία τοῦ χωρίου Λύση, Πάφος 4 (1939), σ. 203 - 221. Τοπωνύμια Σκάλα, Λάρνακας, αὐτόθι, σ. 286 - 290. Τοποθεσίαι Βελλατζίου, αὐτόθι 5 (1940), σ. 225 - 227. Κυπριακὰ τοπωνύμια, Κυπρ. Γράμμ. 15 (1950), σ. 53 - 54, 121 - 122. Κ. Κληρίδη, 'Η Κουμανταρία καὶ τὸ Καλὸ Χωριό' ποιὸ εἶναι τὸ χωριὸ Ville, Κυπρ. Γράμμ. 2 (1935/6), σ. 428 - 431. Ι. Συκούτρη, 'Ο Σόλων καὶ οἱ Σόλοι, Κυπρ. Γράμμ. 2 (1935), σ. 209 - 210. Α. Αἰμιλιανίδη, "Όνομα, τοποθεσία καὶ ἴστορία τοῦ Ἐμιράτου τοῦ Κανδηλόπου, Κυπρ. Σπουδ. 3 (1939), σ. 77 - 108. Κ. Σπυρίδακη, Πόθεν τὸ ὄνομα τοῦ ἐν Κύπρῳ Κλαρίου ποταμοῦ, αὐτόθι 4 (1940), σ. 93 - 95. Τοῦ αὐτοῦ, Κυθρέα ἢ Κυθραία; αὐτόθι, σ. 113 - 114. Κυπριακὰ τοπωνύμια παρὰ Λεοντίῳ Μαχαιρῷ, ΕΕΒΣ 23 (1953), σ. 168 - 192. Παλουριώτισσα ἢ Παλλουριώτισσα, Κυπρ. Γράμμ. 19 (1954), σ. 17 - 18. Hill. Gorge, Δύο τοπωνυμικὰ αἰνίγματα. Νεμεσός - Limassol, Λευκωσία - Nicosia, αὐτόθι 4 (1940), σ. 438 - 446 [κατὰ μετάφρ. Α. Ἰντιάνου]. Α. Ἰντιάνον, Τὸ τοπωνυμικὸ αἴνιγμα «Λεμεσσός», αὐτόθι 5 (1940), σ. 326 - 330. Ν. Λανίτον, Κυκκιώτισσα ἢ Κυκκώτισσα, Ν. 'Εστ. 27 (1940), σ. 121. Γ. Παπαχαραλάμπους, Γύρω ἀπὸ τὸ τοπωνυμικὸν αἴνιγμα Λεμεσσός, Κυπρ. Γράμμ. 6 (1941), σ. 126 - 127. Ν. Κληρίδη, Τοπωνυμικὸν τοῦ Δαλιοῦ, Κυπρ. Σπουδ. 6 (1942), σ. 45 - 64. Τοῦ αὐτοῦ, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἴστορίαν τῆς Πιτσιλιᾶς. 'Η μονὴ τοῦ Μεγάλου Ἀγροῦ. Τοπωνυμικὸ τοῦ Ἀγροῦ, Λευκωσία 1948, σσ. 104. 'Ἐκλιπόντες συνοικισμοὶ καὶ ἴστορικὰ γεγονότα, Φιλολ. Κύπρ. 1961, σ. 156 - 158. Χ. Παπαδοπούλου, 'Αρκαδικὰ τοπωνύμια ἐν Πάφῳ, Κυπρ. Σπουδ. 7 (1943), σ. 127. Ι. Καργώτον, Κυπριακὰ τοπω-

νύμια, αὐτόθι 9 (1945), σ. 65-67. 10 (1946) [1948], σ. 85-94. 13 (1949), σ. 47-50. Κυπρ. Γράμμ. 15 (1950), σ. 53-54, 121-122. "Ελλης Πιτσιλίδον, Τοποθεσίαι ἀρχαίων ἐν Κύπρῳ ναῶν, αὐτόθι 9 (1947), σ. 129-137. Κ. Κεντῆ, Τοπωνυμικαὶ παραδόσεις τοῦ χωρίου Λυθροδόντα, Κυπρ. Σπουδ. 19 (1955), σ. 107-123. Τοῦ αὐτοῦ, Τοπωνύμια καὶ παραδόσεις τοῦ χωρίου Ἀγίου Θεοδώρου Καρλασίας, αὐτόθι 24 (1960), σ. 169-187. Ιστορία καὶ τοπωνύμια Λατσιῶν, αὐτόθι 26 (1962), σ. 145-164. Κ. Χατζηστεφάνου, "Ἐνα τοπωνυμικὸν τοῦ Καραβᾶ, Κυπρ. Γράμμ. 17 (1952), σ. 296-297. Κ. Κύροη, Ἐπώνυμα καὶ τοπωνύμια ἐκ Λαπήθου, Πλάτων 8 (1956), σ. 129-143. Κ. Ἀμάντου, Σύντομος Ἰστορία τῆς Κύπρου, Ἀθῆναι 1956, σσ. 186 [τοπων., σ. 26-29]. Ιω. Θωμοπούλου, Τὰ τοπωνύμια τῆς Κύπρου, Κυπρ. Γράμμ. 19 (1954), σ. 473-474. Κ. Χατζηψάλτη, Δύο Κυπριακὰ τοπωνύμια, Byzantium 28 (1958) [1959], σ. 455-464. Δ. Β. Βαγιακάκου, Γλωσσικὴ συγγένεια Ἀρκαδίας καὶ Κύπρου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, Ἀθηνᾶ 62 (1958), σ. 30-60. Σ. Μαρινάτου, Ἀλασία-Ἀλασυῆς καὶ ὁ Ἐληνικὸς ἀποικισμὸς τῆς Κύπρου, ΠΑΑ 36 (1961), σ. 5-15. Κ. Νικολάου, Κίτιον, Ἐλληνίς, Κυπρ. Σπουδ. 25 (1961), σ. 19-40. Ι. Τσικνοπούλου, Γεωγραφικὰ καὶ Λαογραφικὰ τοῦ Ἀγίου Νεοφύτου, αὐτόθι 26 (1962), σ. 49-128 [Γεωγρ., σ. 52-78].

γ') Κρήτη

Δ. Ο. Δάπεδος, Ἀκριβὴς περιγραφὴ τῆς Κρήτης, μεταφρασθεῖσα ἀπὸ τὴν Φλαμαντικὴν εἰς τὴν Γαλλικὴν διάλεκτον κατὰ τὸ 1703, ἐν ᾧ προσετέθη καὶ τὸ νομισματολόγιον αὐτῆς ἐκ τῶν τοῦ Μιοννέτου μεταφρασθέντα καὶ ἐκδοθέντα παρὰ τοῦ Μ. Βερνάρδου τοῦ Κρητός, ἐν Ἀθήναις 1836, σσ. 413. Ε. Βυβιλάκη, Πρωρεὺς τῶν ἐν Κρήτῃ ναυτιλλούμενων ἢ ἀκριβὴς περιγραφὴ τῶν παραλίων, λιμένων καὶ δρυμῶν αὐτῆς, ἐν Ἀθήναις 1869, σ. 64. Ιωσ. Χατζειδάκη, Περιήγησις εἰς Κρήτην, ἐν Ἐρμουπόλει 1881, σσ. 116. Ι. Κονδυλάκη, Σφακιὰ καὶ Σφακιανοί, Ἐβδομὰς 2 (1885), ἀρ. 51. Ν. Σταυράκη, Στατιστικὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κρήτης, ἐν Ἀθήναις 1890. Ν. Καλομενοπούλου, Κρητικὰ ἡτοι τοπογραφία καὶ ὄδοιπορικὰ τῆς νήσου Κρήτης, ἐν Ἀθήναις 1894. Γ. Χατζειδάκη, Περὶ τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως Μεσαρεᾶς, Ἀθηνᾶ 6 (1894), σ. 3-64 [=12 (1900), σ. 205-206 = Γλωσσ. Μελέτ. 1 (1901), σ. 115-179], Ἀθηνᾶ 36

(1924), σ. 203. Τοῦ αὐτοῦ, Σήταια - "Ητεία - Στεία, ΕΕΠΑ 15-17 (1920/21), σ. 35-38 [= Γλωσσ. "Ερευν., σ. 432-435], "Αχάρνα - "Αρχάναι, αὐτόθι 18 (1921/2), σ. 4-5 [= Γλωσσ. "Ερευν., σ. 445-446], "Ιυτοῖ - Γιούχτας, "Αθηνᾶ 35 (1923), σ. 258 καὶ 36 (1924), σ. 180-183. Τοπωνυμίαι τοῦ χωρίου Μύρθιο, Δελτ. Βιβλ. Κρητ. Φιλολ. Συλλ. Χανίων 1 (1927), σ. 1-7. Γ. Καλαΐσακι, "Ονοματολογία τῶν πόλεων καὶ χωρίων τῆς Κρήτης, Κρητ. Αστήρ 3 (1908/9), σ. 457-458. I. Ζωγραφάκη, "Ονοματολογία τῶν χωρίων Κρήτης. Τὸ Καβούσι, αὐτόθι, σ. 526. X., "Ονοματολόγιον τῶν χωρίων τῆς Κρήτης. Τὸ χωρίον Πανέθυμος, αὐτόθι, σ. 534-535. N. Πιθαρᾶ, "Ονοματολόγιον τῶν χωρίων τῆς Κρήτης. Καβουσιᾶς, αὐτόθι, 4 (1909/10), σ. 542-543. Σ. Λάμπρου, "Η ἐν Κρήτῃ τοποθεσία Καϊδφα, Ν. Ελλ. 10 (1913), σ. 491. Σ. Ξανθούδιδον, Κρητικὰ Συμβόλαια ἐκ τῆς Ἐνετοχρατίας, Χριστ. Κρήτη 1 (1912), σ. 360-377. Τοῦ αὐτοῦ, Γλωσσικαὶ ἔκλογαί, Λεξικογρ. Αρχ. 5 (1918), σ. 92-97, Περὶ τῶν ὀνομάτων εἴκοσι ἐπαρχιῶν τῆς Κρήτης, "Αθηνᾶ 35 (1923), σ. 235-236, Ἐπαρχίαι καὶ πόλεις Κρήτης. Ἐκ τοῦ τοπωνυμικοῦ τῆς Κρήτης, ΕΕΒΣ 3 (1926), σ. 34-66. Χάνδαξ - "Ηράκλειον, ἐν Ἡρακλείῳ 1927. A. Βουρδούμπακι, Κρητικὰ ἔγγραφα ἐκ τῆς Ἐνετοχρατίας καὶ Τουρκοχρατίας, Χριστ. Κρήτη 2 (1913), σ. 339-423. N. Τωμαδάκη, Τοπωνυμίαι τοῦ χωρίου Ἀγριλές, Δελτ. Βιβλ. Κρητ. Φιλολ. Συλλ. Χανίων 1 (1927/28), σ. 190. Τοῦ αὐτοῦ, Συμβολαὶ εἰς τὰς τοπωνυμίας Σελίνου, Κρητικὰ 1 (1930), σ. 25-31, Τοπωνυμικὰ ἐξ οἰκογενειακῶν ἐπιθέτων, Μύσων 1 (1932), σ. 196-197 καὶ Νεοελλ. Αρχ. 2 (1936), παράρτ. B', σ. LXXV-LXXVIII. Τὸ τοπωνύμιον «Ἀχτοῦντα», Παρατηρητὴς 1932, ἀρ. 1541, 22 Δβρ. Τὸ τοπωνύμιον La Canea - Χανιά, Ελλην. 7 (1934), σ. 153-154. Χοχλακὲς - Δρογγάρι - Ἀόρι, Νεοελλ. Αρχ. 1 (1935), σ. 287-288, Λικοτιναρά, Παρατηρητὴς 20 Φεβ. 1936. Τῷ Βουργάρῳ, Ἀλήθεια 1937, 14 Ἰανουαρ. Λαχανέας - La Canea, Χάνια - Χανιά, "Αθηνᾶ 48 (1938), σ. 91-118. Περὶ Κρητικῶν τοπωνυμίων, αὐτόθι, σ. 268-269. Σλάβοι ἐν Κρήτῃ. Τὰ Καράνου, τὸ Ροδοβάνι, ΕΕΚΣ 1 (1938), σ. 425-431. Χάνδαξ - Τέμενος - "Αστεα, αὐτόθι, σ. 431. Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τῶν Σλαβικῶν, "Αρμενικῶν καὶ Τουρκικῶν ἐποικήσεων ἐν Κρήτῃ, αὐτόθι 2 (1939), σ. 7-19. Κρήτη = Χάνδαξ = "Ηράκλειον, ΕΕΒΣ 21 (1951), σ. 235-237. M. Καταπότη, Περιγραφὴ τῶν ὁρίων τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου Τοπλοῦ, Μύσων 1 (1932), σ. 17-20. Τοῦ αὐτοῦ, Σητεία. "Ονόματα συνοικισμῶν, χωρίων, κωμῶν, νήσων

τῆς ἐπαρχίας Σητείας, αὐτόθι, σ. 197 - 201. Ἡ Τραπεζόντα Σητείας, αὐτόθι 2 (1933), σ. 140 - 141. Σητεία - Καστρὶ Τουρλωτῆς, αὐτόθι, σ. 248 - 250. Μ. Δέφνερ, Ὁδοικορικαὶ ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν Δυτ. Κρήτην, Ἀθῆναι 1928. Ε. Μαθιουδάκη, Τοπωνυμίαι τῆς κοινότητος Σκάφης, Κρητικὰ 1 (1930), σ. 32 - 35. Τοῦ αὐτοῦ, Τὰ Κατσουλιανά, Προμ. Πυρφ. 1930, ἀρ. 134. Ε. Τσουπάκη, Τοπωνυμίαι, αὐτόθι, ἀρ. 124. Κ. Σκυβαλάκη, Τοπωνυμία Μελιδόνι, αὐτόθι, ἀρ. 133. Στ. Μανούσακα, Στὸν Κοῦλε τοῦ Φράττι, αὐτόθι 1932, ἀρ. 180 - 182. Ι. Μαυρακάκη, Ἡ ἀρχαία πόλις Ριζηνία, τὰ γῦν Μεσκλὰ τῆς Δυτικῆς Κρήτης ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν καθ' ἥμᾶς χρόνων μετ' εἰκόνων, Χανιὰ 1933, σσ. 37. Ἄλεφαντινοῦ, Ὁ πόρος τοῦ Φωκᾶ, αὐτόθι, 1934, ἀρ. 239. Τοῦ αὐτοῦ, Τοποθεσίαι· Αγ. Ιωάννου Μυλοποτάμου, αὐτόθι, ἀρ. 244. Γ. Σήφακα, Παραχώρησις τοῦ διαμερίσματος τῶν Χανίων ὡς φεούδου εἰς Ἐνετοὺς ἀποίκους ἐν ἔτει 1252, Κρητ. Μελέτ. 1 (1933/4), σ. 14 - 17, 30 - 34, 89 - 90, 117 - 119, 150 - 152, 180 - 182. Τοῦ αὐτοῦ, Ἐπὶ τοῦ ἔτύμου τοῦ τοπωνυμίου Χανιά, Κρητ. Χρον. 2 (1948), σ. 174 - 180. Τὸ τοπωνύμιον Ἀγιά, Κρητ. Ἐστ. 1 (1949), τ. 5, σ. 22. Ἀπὸ ποῦ παράγεται ἡ λέξη Σούδα καὶ τί σημαίνει, αὐτόθι 2 (1950), τ. 13, σ. 16. Ἀλίχαμπος, αὐτόθι, τ. 15, σ. 17. Γ. Κουρμούλη, Περὶ τοῦ ἔτύμου τῆς λέξεως Χαννιά, Ἀθῆναι 1937, σσ. 53. Τοῦ αὐτοῦ, Καὶ πάλιν περὶ τοῦ τοπωνυμίου Χαννιά, Λεξικογ. Δελτ. 4 (1942/8), σ. 137 - 148. Κρητικὰ Ἀνάλεκτα, Ἀρέτι, Ἀρκάδι, Ἀσάνι, ΕΕΚΣ 1 (1938), σ. 164. Καλλαμαύκα - Καλλαμαύκι, αὐτόθι, σ. 292. Τοπωνυμικὰ ζητήματα. Τοπωνυμικὸν λεξικὸν Κρήτης. Περὶ τοῦ ἔτύμου τῆς λέξεως Κάνεβο, αὐτόθι 2 (1939), σ. 245 - 255. Γ. Δανεσάκη, Καββούσι - Ιεράπετρας, Μύσων 6 (1937), σ. 116 - 119. Σ. Φιλιππα, Τὰ Χαννιὰ ἐνὸς φιλολόγου, Ἀθῆναι 1938. Ν. Χατζιδάκι, Συμβολὴ εἰς τὸ τοπωνυμικὸν τῆς Κρήτης. Τοπωνυμίαι τοῦ χωρίου Ἀργυρουπόλεως, ΕΕΚΣ 1 (1938), σ. 432 - 460. Σ. Φιοράκη, Τὸ φρούριον Μιραμπέλλου καὶ ὁ ἄγιος Νικόλαος, αὐτόθι 2 (1939), σ. 101 - 108. Τοῦ αὐτοῦ, Οἱ ὄνομασίες τῶν χωριῶν μας Κράσι, Κερά, Σφενδύλι, Δρῆρος 4 (1940), σ. 21 - 23 [Δήμον Χανίων], Ὁνομασίαι τῶν ὄδῶν, πλατειῶν κλπ. τῆς πόλεως Χανιά, Ἀθῆναι 1938. Γ. Δαφέρομον, Μυλοποταμίτικα ἐπώνυμα καὶ τοπωνύμια, ΕΕΚΣ 2 (1939), σ. 375 - 384. Τοῦ αὐτοῦ, Ὁνομασίες χωριῶν [Μυλοποτάμου] καὶ ἔξηγησις, Προμ. Πυρφ. 16 (1940), φ. 345 - 346, σ. 6. Κ. Αμάντον, Κρητικὰ τοπωνύμια, ΕΕΚΣ 3

(1940), σ. 223 - 226. Τοῦ αὐτοῦ, Λάμπη, ΕΕΒΣ 28 (1958), σ. 6 - 7. Ν. Πλάτωνος, Χανιὰ - Ἀλχανία, αὐτόθι, σ. 227 - 235. Τοῦ αὐτοῦ, Συμπληρωματικά τινα περὶ τοῦ ὀνόματος Χανιά, Κρητ. Χρον. 1 (1947), σ. 248 - 255. Δύο ὀνόματα ἀνυπάρχοντων Κρητικῶν πόλεων, αὐτόθι, σ. 14 - 26. Συμβολὴ εἰς τὸ τοπωνυμικόν, τὴν τοπογραφίαν καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν πόλεων καὶ φρουρίων τῆς Κρήτης, αὐτόθι, σ. 239 - 255 καὶ 2 (1948), σ. 349 - 365. Περὶ τὴν ὀνομασίαν τῆς ἐπαρχίας Μαλεβίζι, αὐτόθι 6 (1952), σ. 156 - 158. Τὸ ὄνομα τοῦ φρουρίου *Monferrate* ἢ *Monforte*, αὐτόθι, σ. 158 - 160. Κ. Ρωμαίον, Περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς πόλεως Χανιά, Ἀθηνᾶ 51 (1941/6), σ. 95 - 112. Ι. Καλιτσουνάχη, Κρήσιον Πέλαγος, Κρητ. Χρον. 1 (1947), σ. 7 - 13. Γ. Α. Σήφακα, Ἐπὶ τοῦ ἔτύμου τοῦ τοπωνυμίου Χανιά, Κρητ. Χρον. 2 (1948), σ. 179 - 180. Σ. Καψωμένον, Τὸ τοπωνύμιο Χανιά, αὐτόθι, σ. 181 - 186. Γ. Σπυριδάχη, Συμβολὴ εἰς τὸ τοπωνυμικὸν τῆς ἐπαρχίας Σητείας, Ἀθηνᾶ 52 (1948), σ. 221 - 223. Α. Καμπίτη, Τὸ τοπωνύμιο Ἀλικιανοῦ, Κρητ. Ἐστ. 1 (1949), τ. 7, σ. 29. Κ. Κακολύρη, Ἰστορία τῆς πόλεως Ρεθύμνης. Ἡ ἀρχαία Ρίθυμνα, Ἀθῆναι 1950. Γ. Ριζίτη, Τοπωνυμικὴ ἔρευνα τῶν χωρίων Ἀκρωτηρίου, Κρητ. Ἐστ. 1 (1949), τ. 2, σ. 7 - 8, τ. 3, σ. 11. Ν. Βέη, Τὸ Κακὸν Ὁρος τῆς Κρήτης καὶ τὰ παράλληλα τοπωνύμια αὐτοῦ, Κρητ. Χρον. 7 (1953), σ. 451 - 453. Ν. Παναγιώτάχη, Τοπωνυμικὰ τῆς Κρήτης. Λοῦμα, Ροῦμα, αὐτόθι, σ. 194 - 200. Τοῦ αὐτοῦ, Τὸ τοπωνύμιον Πελεκαπίνα, Κρητ. Ἐστ. 4 (1952), τ. 33 - 34, σ. 66 - 68. Μ. Παρλαμᾶ, Τοπωνυμικὰ περιπέτειαι τοῦ Ἡρακλείου, Κρητ. Χρον. 8 (1954), σ. 273 - 286. Ι. Παπαγρηγοράχη, Τοπωνυμικά. Σέλινον, Σέλινον ἢ Σέληνον, Κρητ. Ἐστ. 1 (1949), τ. 6, σ. 24. Σαρακήνα καὶ ὅχι Σαρακίνα, αὐτόθι, τ. 11 - 12, σ. 10. Τοπωνυμικὰ Σελίνου, αὐτόθι 2 (1950), τ. 17, σ. 13. Στοῦ Ρέχτρα, στὸν Πετρόπουλο, ἢ Λιβάδα καὶ ὁ Λιβαδᾶς, οἱ Ἀιδωνεῖς, αὐτόθι, τ. 18, σ. 15 - 16. Ὁ Ἀξωυρές, αὐτόθι 3 (1951). τ. 21, σ. 12 - 13. Ξενόγλωσσα τοπωνύμια Χανίων, αὐτόθι, τ. 26, σ. 13 - 14. Σπλάτζια. Τὸ Καλὲ Καπισί, ἢ Μπουρνιά, αὐτόθι, τ. 27, σ. 25 - 26. Ὁ Τοπανᾶς, τὸ Κουμ - Καπί, αὐτόθι 4 (1925), τ. 28, σ. 16 - 17. Οἱ Ντάμπιες, τὰ Ἐντέκια, ὁ Τερσανᾶς, αὐτόθι, τ. 30, σ. 27. Τὸ Τζιτζάρι Κολοῦ, Τὰ Λαζαρέττα, ἢ Πελεκαπίνα, τὸ Βαρούσι, ὁ Κάτολας, αὐτόθι, τ. 31 - 32, σ. 15 - 16. Ὁ Κολόμπος, τὸ Ταχμίσι, οἱ Λιβιέρες, τοῦ Κολλάττο, ὁ μπαξές, οἱ Κουμπέδες, στοῦ Μπαρμποῦ, τὸ Τοπαλτί, αὐτόθι 5 (1953), τ. 37, σ. 21 - 22. Σφακιά, αὐτόθι, τ. 41, σ. 6 - 9 καὶ 6

(1954), τ. 43, σ. 19-21. 'Ο Βάμος, αὐτόθι 50, σ. 21-23. Περὶ τῶν ὄνομάτων τῶν πόλεων, κωμοπόλεων καὶ χωρίων τῆς Κρήτης καὶ τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς διὰ τῶν αἰώνων, αὐτόθι, τ. 51, σ. 5-8. 'Η 'Αγία Ρούμελη, αὐτόθι 7 (1956), τ. 58, σ. 23-24, δ 'Άγιος Νικόλαος Μεραμβέλλου, αὐτόθι 8 (1956), τ. 62, σ. 5-6. Τοπωνυμικὰ Ροδοβανίου, αὐτόθι 10 (1959), τ. 83, σ. 26-28. Τοπωνυμικὰ ἀνάλεκτα, αὐτόθι 11 (1959), σ. 275-277. 11 (1960), σ. 327-329. Καὶ πάλιν τὸ Ροδοβάνι, αὐτόθι 12 (1960), σ. 267. 'Ο Σκινές, δ Σχοινιάς καὶ τὰ Σκινοχάψαλα, αὐτόθι, σ. 257-259. Εὐαγγ. Φρονίμον, Περὶ τῶν τοπωνυμίων τῆς Κρήτης καὶ τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, αὐτόθι 7 (1955), τ. 54, σ. 17-18. Σ. Σπανάκη, 'Ανέκδοτος κατάλογος τῶν 100 πόλεων τῆς Κρήτης, Κρητ. Χρον. 11 (1957), σ. 277-299. Καλλιόπης Γιαννουλίδον, Ζεὺς Αἴκαλος - Ακακαλίς. Σκύλλιον ὅρος, Πλάτων 10 (1958), σ. 109-114. Μ. Μανουσάκη, Οἱ κορυφὲς τῶν Λευκῶν 'Ορέων, Κρητ. Εστ. 12 (1960), σ. 185-186. Εὐαγγ. Χαρούλη, Αἱ ἀρχαῖαι πόλεις τῆς Κρήτης «Λατώ», αὐτόθι 12 (1961), σ. 197-200. Τοῦ αὐτοῦ, Φαλασάρνα - Φαλασάρη, αὐτόθι, σ. 295-296. Γ. Κοτσολάκη, 'Η μετονομασία τῶν συγοικισμῶν τῆς πόλεως Χανίων, αὐτόθι, σ. 291-292. Χ. Κιαγιαδάκη, Παρατηρήσεις περὶ τινῶν τοπωνυμίων τῆς Κρήτης, αὐτόθι 13 (1961), σ. 408-409. Στ. Κελαΐδῆ, 'Αγιά, αὐτόθι 12 (1961), σ. 289-290. Α. Καριανάκη, Τὸ 'Αρολίθι καὶ ἡ ἴστορία του, αὐτόθι, 13 (1962), σ. 247-248. Π. Βαβουλέ, Παρατηρήσεις περὶ τινῶν τοπωνυμίων τῆς Κρήτης, αὐτόθι, 13 (1961), σ. 409. Σ. Αποστολάκη, Τοπωνυμικὰ Καμπανοῦ, αὐτόθι, σ. 87-88. Μ. Αλεξάκη, Τὰ τοπωνύμια τοῦ χωρίου 'Αστριτσίου, αὐτόθι 14 (1962), σ. 95-96. 'Ιω. Σταυρακάκη, 'Ο Κουλούχας, αὐτόθι, σ. 109.

δ') Δωδεκάνησος (Νότιοι Σποράδες)

Γενικά. 'Ημερολόγιον Νομαρχίας 'Αρχιπελάγους, ἔκδοσις Νομαρχίας 'Αρχιπελάγους, σσ. 140 [καὶ Τουρχιστὶ ἔτους 1301 [1886], σσ. 160] καὶ ἔτους 1303 [1888], σσ. 204. Κ. 'Α μάντον, Δωδεκάνησος, BZ 30 (1929/30), σ. 244-246. Τοῦ αὐτοῦ, Δωδεκάνησος, 'Ελλην. 7 (1934), σ. 275-276. 'Αρχαία Ρόδος καὶ νεωτέρα Δωδεκάνησος, Ρόδος 1949, σσ. 12. Δ. Ζακυθηνοῦ, Περὶ διοικητικῆς διαιρέσεως ἐν τῷ Βυζαντινῷ κράτει, ΕΕΒΣ 17 (1941), σ. 254-255. Μ. Μιχαηλίδον - Νονάρον, Γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὴ Δωδεκάνησο. Μελέτη ἴστο-

ρική, ἀρχαιολογική, τοπογραφική, οἰκονομική, τουριστική, λαογραφική μὲ χάρτες καὶ εἰκόνες δλων τῶν νησιῶν, Ἀθῆναι 1945, σσ. 179. Σ. Λυκούδη, Ἡ Δωδεκανησιακὴ θάλασσα, ΠΑΑ 21 (1946), σ. 331-332. Χ. Παπαχριστόδολος, Πῶς πρέπει νὰ γράφωνται τὰ ὄνοματα τῶν χωριῶν μας, Τέχνη 1 (1946), σ. 43-44. Τοῦ αὐτοῦ, Παρατηρήσεις στὸ τοπωνυμικὸ τῆς Δωδεκανήσου, Δωδεκάν. 2 (1958), τ. 13-15, σ. 46-48. Γ. Οἰκονόμος, Ἡ προελληνικὴ Δωδεκάνησος. Προελληνικὰ τοπωνύμια, Δωδεκάν. Ἐπιθ. 1 (1947), σ. 133-136. [Bλ. καὶ K. Dieterich, Sprache und Volksüberlieferungen der Südlichen Sporaden im vergleich mit denen der übrigen insel des Aegäischen Meeres, Wien 1908, σ. 267-283].

*Αστυπάλαια

II. Ζερλέντον, Ἡ Αστυπάλαια, Νησιώτ. Ἐπετ. 1 (1918), σ. 55-56. B. Βεργῆ, Ἡ Αστυπάλαια, Ἀθῆναι 1922, σσ. 40. *Γ. Οἰκονόμος, Ἡ Αστυπάλαια. Περὶ τῆς ὄνομασίας καὶ τῆς μορφῆς τῆς νήσου, Καλυμν. Παλμ. 2 (1952), φ. 17-18, σ. 44-46. φ. 19, σ. 38-39.

Κάλυμνος

*Ιππ. Δ. Ταυλαρίον, Περὶ τῆς νήσου Καλύμνου, Πανδώρα 12 (1861), σ. 518-522. K. Αμάντον, Pīva, Ἀθηνᾶ 22 (1910), σ. 201. Τοῦ αὐτοῦ, *Εμβολος, αὐτόθι 23 (1911), σ. 479-480. Δ. Ρεΐση, Περιγραφὴ τῆς νήσου Καλύμνου, ἐν Ἀθήναις 1913, σσ. 64. *Ιππ. Φραγκοπόλον, Ἡ ὄνομασία τῆς Καλύμνου, Καλυμν. Παλμὸς 1 (1951/2), φ. 8-9, σ. 10-12.

Καρπαθος

*Εμμ. Μανωλάκη, Καρπαθιακά, περιέχοντα τὴν τοπογραφίαν κ.λ.π. τῆς νήσου, ἐν Ἀθήναις 1896, σσ. 308. Ἡ νωνύμος, Στατιστικὴ τῆς ἐπαρχίας Καρπάθου καὶ Κάσου, Ξενοφάν. 2 (1905), σ. 574-575. *Α. Ασλανίδον, Πραγματογνωσία, πατριδογραφία καὶ σύντομος γεωγραφία τοῦ νομοῦ Αἴγαίου Πελάγους μετὰ περιληπτικῆς

* "Οσα λήμματα ἔχουν ἀστερίσκον * πρὸ τοῦ ὄνόματος τοῦ συγγραφέως παρεχωρήθησαν εὐγενῶς ὑπὸ τοῦ κ. N. Μαυρῆ ἐκ τῆς περὶ τῆς Δωδεκανήσου ἀνεκδότου βιβλιογραφίας αὐτοῦ. Τὸν κ. Μαυρῆν καὶ ἐντεῦθεν εὐχαριστῶ θερμῶς.

περιγραφῆς τῶν νήσων Καρπάθου καὶ Κάσου, ἐν Ἀθήναις 1906, σσ. 60. Π. Ζερλέντον, Κάρπαθος, Νησιωτ. Ἐπετ. 1 (1918), σ. 62. Μ. Μιχαηλίδον - Νουάρον, Λαογραφικὰ Σύμμεικτα Καρπάθου, ἐν Ἀθήναις 2 (1934), σ. 409 - 493. Μ. Γεωργίον, Καρπαθιακά, Παιδαιεὺς 1958, σσ. 157 - 174.

Κάσος

Μ. Μαλλιαράκη, *Επίτομος περιγραφὴ τῆς νήσου Κάσου, Ἀλεξανδρεία 1894, σσ. 72. *Ἀνωνύμον, Στατιστικὴ τῆς ἐπαρχίας Καρπάθου καὶ Κάσου, Ξενοφάν. 2 (1905), σ. 574 - 575. Γ. Ζαβόλα, *Η νῆσος Κάσος, αὐτόθι 3 (1906), σ. 316 - 321. *Α. Ἀσλανίδον, ἐνθὸν ἀν. *Ἐν λ. Κάρπαθος. Π. Ζερλέντον, Κάσος, Νησιωτ. Ἐπετηρ. 1 (1918), σ. 63. **Ἀντ. Ἀρβανιτοπούλον, Τοπωνυμικὰ τῆς Κάσου, Φωνὴ Κάσου 26 (1949), φ. 229 (19 Ἰουν.), φ. 230 (26 Ἰουν.), φ. 231 (13 Ἰουλ.).

Κῶς

*Ἀνωνύμον, Στατιστικὴ τῆς ἐπαρχίας Κῶ, Ξενοφάν. 3 (1906), σ. 142 - 143. Δ. Μυλωνᾶ, Οἱ δῆμοι τῆς ἀρχαίας Κῶ, αὐτόθι 4 (1906), σ. 490 - 495. Ν. Ζάρακα, Τοπωνύμια τῆς περιοχῆς κοινότητος Πυλίου Κῶ, Δωδεκάν. 1 (1957), τ. 11, σ. 33 - 36.

Λέρος

Δ. Οἰκονομοπούλον, Λεριακά, ἡτοι χωρογραφία τῆς νήσου Λέρου, ἐν Ἀθήναις 1888. Π. Κρητικοῦ, Αἱ Καλύνδαι, ἢ Λέρος καὶ ὁ μητροπολίτης Διονύσιος, Παρνασσὸς 4 (1962), σ. 125 - 134.

Μεγίστη (Καστελλόριζον)

*Α. Διαμαντάρα, Πατριδογραφία ἡτοι τοπογραφία τῆς νήσου Μεγίστης (Καστελλόριζον) πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητριῶν τῆς β' τάξεως τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς τοῦ Παρθεναγωγείου Ἀλεξανδρείας, Ἀλεξανδρεία (ἀ.ξ.), σσ. 16. Δ. Σπυρίδον, *Η νῆσος Μεγίστη (Καστελλόριζον), Παρνασσὸς 4 (1888), σ. 461 - 465. Π. Ζερλέντον, Μεγίστη, Νησιωτ. Ἐπετ. 1 (1918), σ. 67 - 71. *Μ. Πετρίδη, Ἄχερες, Φιλία 3 (1911), σ. 20 [=Φωνὴ Δωδεκαν. 2 (1924), φ. 34, σ. 13]. Ν. Στεφάνον, Τὸ ὄνομα τοῦ νησιοῦ μας, Μεγίστη 1 (1937), τ. 1, σ. 11 - 14. Τοῦ αὐτοῦ, Μεγίστη - Κισθήνη ἢ Καστελλόριζον; Τὸ ὄνομα τοῦ νησιοῦ μας, αὐτόθι 2 (1939), τεῦχ. 18, σ. 14 - 15, τ. 19, σ. 13 -

14, τ. 22, σ. 13-14, τ. 23, σ. 7-10. Χ. Παπαχριστοδούλου, Μεγίστη - Καστελόριζον, Τέχνη, τεῦχ. 12-13 (1947), σ. 95-96. Τοῦ αὐτοῦ, Τὸ δνομα Καστελόριζον, Καστελλορ. Νέα 4 (1952), φ. 44, σ. 1-2. Μ. Μιχαηλίδος - Νουάρος, Καστελόριζον ἢ Μεγίστη, Καστελλοριζ. Νέα 4 (1952), φ. 43, σ. 1, 3.

Nίσυρος

*Ιω. Δὲ - Κιγάλα, *Η Παναγία ἢ Καλόγηρος νῆσος (τῆς Νισύρου) Πανδώρα 4 (1853), σ. 542-544. Γ. Παπαδοπούλου, Γλωσσικὴ ὑλὴ ἐκ τῆς νῆσου Νισύρου, Ζωγράφ. Ἀγὼν 1 (1891), σ. 416-417. Τοῦ αὐτοῦ, Γενικὴ γεωγραφικὴ καὶ ἱστορικὴ περιγραφὴ ἀρχαῖα καὶ νεωτέρα τῆς νῆσου Νισύρου, 1909. Π. Ζερλέντου, Νίσυρος, Νησιωτ. Ἐπετ. 1 (1918), σ. 79-83. *Λ. Κοντοβέρος, Τὸ Νησίδιον Γυαλί. Γεωγραφικὴ θέσις τῆς νησίδος. Γεωλογικὴ κατάστασις, μαρτυρίαι συγγραφέων περὶ τῆς ὀνομασίας της, Γνωμαγόρας 7 (1936), ἀρ. 49, σ. 5-6. Τοῦ αὐτοῦ, Τὰ τείχη τῆς Νισύρου. Περὶ τῆς τοποθεσίας «Κοχλάκους», αὐτόθι, ἀρ. 63, σ. 6-7. Τὰ ὄνόματα τῶν περιφερειῶν κ.λ.π. τῶν τριῶν περιοχῶν τῆς Νισύρου, αὐτόθι, ἀρ. 63, σ. 22-29. Συμπλήρωσις ὀνομάτων τῆς τοπογραφίας τῆς Νισύρου, αὐτόθι 7 (1938), ἀρ. 66, σ. 4-7. *Η ἐτυμολογία τῆς λέξεως Νίσυρος, αὐτόθι, ἀρ. 67, σ. 4-5. Πότε ἡ Νίσυρος ἐκαλεῖτο Πορφυρίς, αὐτόθι, ἀρ. 68, σ. 3-5. *Γ. Ζαχαριάδη, *Η Καλάννα, Νισυρ. Χρον. 1 (1955), φ. 1, σ. 7, 16.

Πάτμος

*Ανωνύμου, Στατιστικὴ τῆς Πάτμου, Ξενοφάν. 3 (1906), σ. 142-143. Σ. Τηλιακοῦ, *Η νῆσος Πάτμος περιγραφομένη ὑπὸ τοῦ Quérin, αὐτόθι 4 (1906), σ. 499-502. 5 (1907), σ. 195-198, 465-470. Π. Ζερλέντου, Πάτμος, Νησιωτ. Ἐπετ. 1 (1918), σ. 83-87. Π. Κρητικοῦ, Τοπωνυμικὸς χάρτης τῆς νῆσου Πάτμου, Ἀθῆναι 1950. Τοῦ αὐτοῦ, Πατμιακὰ τοπωνύμια, Δωδεκαν. Ἀρχ. 1 (1955), σ. 57-100. 2 (1956), σ. 102-157 4 (1959/60), σ. 33-94 [καὶ ὡς ἀνάτυπον 1961, σσ. 180]. *Ζ. Βιοβιλλῆ, *Η «Λόζα» τῆς Πάτμου, Δωδεκαν. 1 (1957), τ. 5, σ. 13.

Ρόδος

*Ανωνύμου, Στατιστικὴ τῆς ἐπαρχίας Ρόδου, Ξενοφάν. 2 (1905), σ. 280-283. Θ. Κωνσταντινίδος, *Ἐκ τῶν ἀνεξαντλή-

των θησαυρῶν τῆς ἵστορίας τῆς νῆσου Ρόδου, Ροδιακ. Ἡμερολ. 1 (1929), σ. 23. Τοῦ αὐτοῦ, Τοπωνυμίαι ἀρχαιοπινεῖς, αὐτόθι, σ. 91-99. Σ. Μενάρδον, Μαράσια, αὐτόθι 2 (1930), σ. 36-37. Τοῦ αὐτοῦ, Τοπικὰ Ρόδου, ΕΕΒΣ 6 (1929), σ. 288-289. Ἐμμ. Κυριαζῆ, Τὸ χωρίον Σιάννα καὶ ἡ ἀρχαία πόλις Βράσος, Ροδιακ. Ἡμερολ. 2 (1930), σ. 337-341. Χ. Παπαχριστόδούλον, Σπεριόλι, Ροδιακὴ 1932, φ. 1302, 23 Ἰουνίου. Τοῦ αὐτοῦ, Τσαμπίκα, αὐτόθι, φ. 1344-1345, 12 Δεκεμβρ. Κοινὰ καὶ Κοιλάνιν, Ἑλλην. 8 (1935), σ. 346-348. Τοπωνυμικά. Χωρία τῆς Ρόδου κατὰ τὸν IE' αἰῶνα, αὐτόθι 9 (1936), σ. 241-246. Τοπωνύμια τῆς Ρόδου μεσαιωνικῶν χρόνων. Ὄνοματα Βυζαντινῶν κτημάτων, αὐτόθι 10 (1938), σ. 123-129. Τοπωνυμικὰ τῆς Ρόδου. Ὄνοματα ἀρχαίων Ἱερῶν στὰ σημερινὰ τοπωνύμια, Ἀφιέρ. εἰς Ἀμαντ., σ. 321-330. Ἀρχίπολη-Καλαβάρδα, Τέχνη, 3 (1946), σ. 83-85. Τοπωνυμικὸ τῆς Ρόδου, Ρόδος 1951, σσ. 280 [κρίσις Δ. Β. Βαγιακάκου, Δωδεκαν. Ἀρχ. (1955), σ. 175-196]. Οἱ παραγωγικὲς καταλήξεις στὰ διαλεκτικὰ ίδιώματα τῆς Ρόδου, Δωδεκαν. Ἀρχ. 2 (1956/7), σ. 154-167, 172-173. Α. Τσοπανάκη, Τοπωνυμικὸ Ἀταβύρου, Βουνὸ 1947/48, σ. 153-161. Τοῦ αὐτοῦ, Μαριτσὰ-Καλυθιές, Τέχνη 14 (1948), σ. 7-10. Κ. Ἀμάντου, Τοπωνυμικὰ Ρόδου, N. Ἐστ. 53 (1953), σ. 473. Ἰω. Μπιλλῆ, Τὸ χωρίον Μεσαναγρός, Δωδεκάν. 1 (1957), τ. 11, σ. 37-40, τ. 12, σ. 36-39. Ἰω. Γιαννακέ, Τοπωνύμια καὶ παραδόσεις τοῦ χωρίου Ἀπολακκιᾶς, αὐτόθι, τ. 12, σ. 29-30, τ. 13-15, σ. 28-30. (Πρὸς τοῖς ἀνωτέρῳ βλ. καὶ Hiller von Gärtringen, Moderne und antike Ortsnamen auf Rhodos, Mitteil. deutsch. Archaeol. Instit. in Athen, 17 (1892), σ. 307-318).

Σύμη

Μ. Γρηγοροπούλου, Ἡ νῆσος Σύμη², ἐν Ἀθήναις 1877, σσ. 88. Δ. Χαβιαρᾶ, Περίπλους τοῦ Συμαϊκοῦ κόλπου, Παρνασσὸς 15 (1892), σ. 533-541. *Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ ἀρχαία Τεύτλουσα, τὰ νῦν Σεσκλιὰ οὐχὶ ἡ Ἀλιμνιά, Ἡμερολ. Σκόκ. 1905, σ. 361-364. Τοπωνυμικὸν Σύμης, Δωδεκάν. Σύμης 1 (1918), σ. 17-19. *Ν. Χαβιαρᾶ, Ἡ Νανοῦ καὶ τὸ Σπηλιὸ τῆς Σκορδαλοῦς, Δωδεκαν. Ἐπιθ. 1 (1947), σ. 10-11. Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Δυσσάλωνας, Συμαϊκ. Βῆμα, περίοδ. B' (2 Ἰουνίου 1947), ἀρ. 104, Ἡ Νουλιά, αὐτόθι, ἀρ. 110, σ. 1-2 [κρίσ. Γ. Σπυριδάκη, Δωδεκαν. Ἐπιθ. 1 (1947), σ. 396]. Ὁ Ἀλέμυνας, αὐτόθι, ἀρ. 114, σ. 1-2 (4 Μαρτίου). Τοῦ Δράκου,

αὐτόθι 5 Ιουνίου 1948, ἀρ. 118 - 119, σ. 1 [χοίσ. Γ. Σπυριδάκη, Δωδεκαν. Ἐπιθ. 2 (1948), σ. 180] πβ. καὶ Μ. Θ. Σκευοφύλακος, Συμαϊκή βιβλιογραφία, Πειραιεὺς 1940, σσ. 52.

Τῆλος

Π. Ζερλέντον, Τῆλος Νησιώτ. Ἐπετ. 1 (1918), σ. 105 - 106. Α. Χατζῆ, Τῆλος - Ἐπισκοπή, Δωδεκαν. Ἐπιθ. 1 (1947), σ. 8 - 9.

Χάλκη

Κ. Ἡλιάδον, 'Η Χάλκη τῆς Δωδεκανήσου, τόμ. Α', Ἀθῆναι 1950, σσ. 560 [τοπων. 30 - 41]. Χ. Παπαχριστοδούλου, Τοπωνυμιακὰ καὶ ὄνοματολογικὰ Χάλκης Δωδεκανήσου, Πλάτων 12 (1960), σ. 30 - 45.

ε') Κυκλάδες

Γενικά: Ιω. Δὲ - Κιγάλα, Γεωγραφικὴ περιγραφὴ τοῦ νομοῦ Κυκλάδων, Ἀποθήκη τῶν Ὡφελίμων Γνώσεων Σμύρνης, περίοδ. Β', τ. 2 (1848), σ. 52 - 55, 81 - 85, 109 - 113, 123 - 125, 173 - 174, 206 - 207, 223 - 225. Α. Μαλιαράκη, Κυκλαδικά, ἡτοι γεωγραφία καὶ ἴστορία τῶν Κυκλάδων νήσων, ἐν Ἀθήναις 1874, σσ. 416. Τοῦ αὐτοῦ, Γεωγραφικὰ περίεργα. Πόθεν τὸ κοινὸν γεωγραφικὸν ὄνομα Νειμπούργιό, Νειμποργιό, Ἐμποργιός, Ἐμπορεῖον, Ἐστία 1891 Α', 409 - 411. Ν. Πολίτον, Τοπωνυμικά, Λαογρ. 5 (1915), σ. 291 - 292, 546 - 548. Ιω. Βογιατζίδον, Περὶ τῆς νήσου τῶν Κυκλάδων τῆς ὄνομαζομένης Βούπορθμος, Ἀθηνᾶ 27 (1915), σ. 345. Τοῦ αὐτοῦ, 'Ιωνικὰ γλωσσικὰ ἀπολιθώματα εἰς τὰς Κυκλάδας, Ἀφιέρ. εἰς Τοιανταφυλλίδ. σ. 79 - 88. Π. Ζερλέντον, Ἐκ τῶν νησιωτικῶν. Γεωγραφικά, ἴστορικά, γλωσσικά, Νησιώτ. Ἐπετ. 1 (1918), σ. 5 - 114. Κ. Ναυπλιώτον, Κυκλαδικὰ ἡτοι συλλογὴ σημειωμάτων περὶ Κυκλάδων καὶ Κυκλαδιτῶν, Ἀθῆναι, τεῦχ. 1 (1930), σ. 68 - 70. Ιω. Θωμοπούλον, Τὰ Κυκλαδικὰ τοπωνύμια (ἀνατύπωσις ἐκ τῆς ἔφημερίδος «Θάρρος») 1952, σσ. 18. Τοῦ αὐτοῦ, 'Ο τοπωνυμικὸς θησαυρὸς τῶν Κυκλάδων, Κυκλαδικὰ 1 (1956), σ. 74 - 78. Σ. Κορρέ, Κυκλάδες, ΕΕΚΜ 1 (1961), σ. 9 - 31.

Πβ. καὶ L. Ross καὶ E. Artaud, ἐνθ' ἀν., σ. 395 (*Νῆσοι*).

Αμοργὸς

Ἐμμ. Ιωαννίδον - Ἀμοργίνον, 'Αμοργός, Πανδώρα 3 (1852), σ. 157 - 159. Α. Μηλιαράκη, 'Αμοργός, ΔΙΕΕ 1 (1883),